

Wat is de bestuurskunde?

De bestuurskunde is de studie die gericht is op het openbaar bestuur. Wat precies in die studie zit of zou moeten zitten is na 20 jaar nog steeds onderwerp van discussie. Dat men daar verschillend over denkt is niet verwonderlijk als men weet dat de dragers van die wetenschap een verschillende wetenschap-

zelfstandige beoefening van de bestuurskunde. Dat standpunt heeft hij nu – zie BB 32 – kennelijk geheel verlaten. Over enkele punten is men het echter eens. De bestuurskunde is objectgericht (= benaderen vanuit thema's en vraagstukken van openbaar bestuur) en wordt zo mogelijk interdisciplinair beoefend (= met begrippen en methoden van verschillende wetenschappen tegelijk). Welke naar mijn idee de samenstellen de bestanddelen van de bestuurskunde zijn probeer ik in onderstaande tekening tot uitdrukking te brengen.

De tekening heeft de vorm van een open systeem met als kern het politiek/bestuurlijke/ambtelijke bedrijf. Via drie hoofdingangen kan men zich de toegang tot dat subsysteem verschaffen. De ingang 'structuur' leidt naar het terrein van de overheidsorganisatie, de relatie tussen de verschillende organen, hun taken en bevoegdheden, organisatieprincipes en -modellen. De ingang 'financiering' voert naar het bedrijfsseco-

nomische stelsel van de overheid, inclusief het geheel aan financiële verhoudingen dat de laatste jaren in de praktijk gegroeid is. De ingang 'functioneren' brengt ons op het hoofdterrein. Daar kan men zien hoe in een kader van politieke en machtsverhoudingen mensen met hun eigen referentiekader in processen van beleid en coördinatie al dan niet op de toekomst gericht bezig zijn met het invullen van maatschappelijke behoeften. Voor het onderwijs betekent dat een duik in onder meer beleidstheorie, beleidsanalyse, communicatieleer, kosten-baten-analyse, informatieverwerking, methoden en technieken, planning, management, scenariotechnieken, complementair bestuur. Het totaal aan onderwijsbehoefte binnen dit subsysteem noem ik het integratievak bestuurskunde.

Dat politiek/bestuurlijke/ambtelijke systeem vindt zijn grondslag en legitimatie in het constitutionele systeem, het geheel aan geschreven of ongeschreven recht dat de normen

bevat ter bescherming van de waarden die we in Nederland belangrijk vinden. Op dat niveau zal een bestuurskundig onderwijspakket moeten voorzien in overdracht van (rechts)filosofische, (rechts)historische, staatsrechtelijke en politiek kennis. Aan de andere zijde ligt de opbrengst van het politiek/bestuurlijke/ambtelijke systeem: het stelsel van de producten waar we belasting voor betalen. Hier is het interessant te praten over evaluatie van beleid en van wetgeving, over project- en instrumentanalyse, over juridisch niet te encadreren begrippen als 'besluiten van algemene strekking' en 'bestuursovereenkomsten'. In het volgende subsysteem wordt de productie beoordeeld door de overheidscliëntèle, dus daar zal vooral aandacht geschonken moeten worden aan internationale en aan sociale, culturele, financiële en economische verhoudingen. In het oordeel van de cliëntèle over die output vindt men in het cybernetische systeem van de feedback onderwerpen als het advies in het openbaar bestuur. ►

Door dr L. Klinkers, bestuurskundige te Utrecht

pelijke achtergrond hebben.

Het komt zelfs voor dat men 180° van koers verandert. Jaren lang bestreed Brasz bijvoorbeeld krachtig de zienswijze dat bestuurskunde onder de politocologie thuishoorde en was hij bij zijn medewerking aan het tot stand komen van het rapport van de commissie Wiarda in 1962 al een voorstander van een

